

Justitieombudsmannen
Per Lennerbrant

Datum
2022-03-15

Dnr
R 16-2022

1 (2)

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
Transportmarknadsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Obligatorisk identitetskontroll vid resa med passagerarfartyg

(I2022/00611)

JO har bjudits in att lämna synpunkter på den rubricerade promemorian. Jag vill framföra följande.

Den nuvarande bestämmelsen om identitetskontroll i 2 kap. 3 a § fartygssäkerhetsförordningen motiverades i en promemoria hösten 2015 med att det i samband med den dåvarande flyktingsituationen kunde finnas resenärer som ansåg sig ha starka skäl att undvika att lämna korrekta identitetsuppgifter. Begränsningen av kravet på identitetskontroll – som nu föreslås bli slopad – motiverades med att det kunde finnas reserutter där det saknades skäl att anta att det fanns resenärer med intresse av att lämna oriktiga uppgifter.

Den nu remitterade promemorian innehåller ingen närmare förklaring till varför kravet på identitetskontroll behöver skärpas, mer än en allmänt hållen skrivning om att en stor mängd flyktingar rör sig genom Europa och oroliga förhållanden som kan antas bli en följd av det. Det redovisas exempelvis inga uppgifter om att det finns färjelinjer där kontroller inte kan utföras trots att det finns behov av det. I konsekvensavsnittet anges tvärt om att många rederier redan genomför kontroller av de flesta passagerare. Det beskrivs inte heller några farhågor om att rederier vid eventuella ökning av antalet färjepassagerare skulle ha svårt att göra en korrekt bedömning av om det finns skäl att anta att oriktiga identitetsuppgifter kommer att lämnas.

När förslag till författningsändringar tas fram hastigt och remissbehandlas med korta svarstider ökar risken för oförutsedda negativa konsekvenser. Promemorians knapphändiga redogörelse för bakgrunden till och skälen för förslaget gör det svårt för mig att förstå varför den nuvarande regleringen skulle medföra sådana sjuksäkerhetsrisker att skärpningen måste genomföras med kort varsel. I det sammanhanget noterar jag att Seko vid remissbehandlingen av promemorian hösten 2015 ifrågasatte betydelsen för sjösäkerheten av den nuvarande bestämmelsen om

identitetskontroll samt att Kustbevakningen framförde att passagerarlistans riktighet inte har någon avgörande betydelse för hur det omedelbara sjöräddningsarbetet bedrivs.

Mot denna bakgrund ställer jag mig frågande till promemorians förslag.

Per Lennerbrant

Ärendet har föredragits av Albert Pettersson. Byråchefen Johan Thorblad har deltagit i beredningen.